

NOTA _____

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Nota bestemd voor
Voorzitter en leden CVIN

Nummer
D.594601737

Datum
6 APR. 1999

Onderwerp
Nederlandse Censuurdienst

Hierbij vraag ik uw aandacht voor het volgende.

De minister van Defensie heeft besloten de huidige activiteiten van de Nederlandse Censuurdienst welke ressorteert onder de Bevelhebber der Landstrijdkrachten, te beëindigen. Over de beweegredenen hiertoe wordt korthedshalve verwezen naar de in bijlage gevoegde nota.

Tot slot kan worden opgemerkt dat in opdracht van de minister (wetenschappelijk) onderzoek zal plaatsvinden naar de wijze waarop in de toekomst met censuur moet worden omgegaan.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst

H.J. Vandeweyer
Commodore

Bijlage(n)
Eén.

Steller

Nummer

NOTA

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Nota bestemd voor
Minister
d.t.v. Secretaris-generaal

Nummer

21539001103

Onderwerp

Nederlandse Censuurdienst

Datum

5-3-99

Met verwijzing naar de brief van de BLS, gevoegd als bijlage, inzake de Nederlandse Censuurdienst (NCD), vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Vanuit de wettelijke taakstelling van de MID met betrekking tot het vaststellen van de potentiële militaire dreiging alsmede het bevorderen van veiligheidsmaatregelen is door de BLS aan de MID verzocht een visie te geven op de noodzaak om de NCD te handhaven en deze visie aan u voor te leggen.

De NCD werd opgericht naar aanleiding van de ervaringen op dit terrein welke in WO-II werden opgedaan met name op het terrein van postcensuur. Het uitgangspunt van censuur is om in buitengewone omstandigheden controle uit te oefenen op gegevens welke in woord, beeld, geschrift of in enigerlei andere vorm van communicatiemiddel worden overgebracht. De voornaamste doelstellingen zijn hierbij het afschermen van vitaal nationale informatie, het tegengaan van verspreiding van informatie met een demoraliserende strekking en het verkrijgen van deze informatie.

Bezien in het historisch perspectief met name de bipolaire tegenstelling ten tijde van de "Koude Oorlog" waarbij de dreiging van een grootschalig (internationaal) conflict reëel was, werd een censuurdienst mede noodzakelijk geacht. Ook in bondgenootschappelijk verband werden in deze periode afspraken gemaakt om dergelijke diensten in het leven te roepen.

Gelet op de veranderde internationale veiligheidssituatie voor wat betreft de militaire dreiging en de appreciaties daarover van de NAVO, ligt een grootschalig internationaal conflict niet voor de hand. In ieder geval wordt uitgegaan van een lange reactietijd van tenminste 5 jaar. Ook de dreiging van regionale conflicten met een directe uitstraling naar Nederland op grond waarvan censuur zou moeten plaatsvinden, is niet waarschijnlijk. Daarnaast kan worden opgemerkt dat de communicatietechnieken een zodanige vlucht hebben genomen dat een adequate censuur daarop moeilijker uitvoerbaar is. Ook wordt bij communicatie steeds minder gebruik gemaakt van vaste infrastructuur. Veelal geschiedt communicatie door middel van een wereldomvattend netwerk van satellieten.

Het bovenstaande leidt er toe dat het vanuit het MID-perspectief niet zinvol wordt geacht om de NCD, in ieder geval in de huidige organisatievorm, te handhaven. De NCD bestaat uit een kernstaf van vier formatieplaatsen en een mobilisabel personeelsbestand van circa 750 functies. Gelet op het feit dat meerdere departementen betrokken zijn bij het fenomeen censuur (zoals Binnenlandse Zaken, Verkeer en Waterstaat) stel ik voor deze problematiek aan de orde te stellen in het CVIN om tot voorbereidende besluitvorming te komen.

Tot slot kan worden opgemerkt dat het nuttig is om de vigerende wet- en regelgeving op dit terrein te handhaven. Indien censuur toch op enig moment opportuun is, is in ieder geval het wettelijk kader beschikbaar. Deze nota is afgestemd met de Directie Juridische Zaken en het hoofd van de sectie juridische zaken van de BLS.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst

H.J. Vandeweyer
Commodore